

DEN FEMTE ARKTISKE PARLAMENTARISKE KONFERANSE

Tromsø, Norge, 11. - 13. August 2002

Uttalelse fra konferansen
13. August 2002

Vi, valgte representanter fra Canada, Danmark/Grønland, Finland, Island, Norge, Russland, Sverige, USA og Den Europeiske Union,

som kommer sammen i Tromsø, Norge, den 11. - 13. august 2002, for å diskutere felles anliggender og ansvar forbundet med Arktis,

A.

1. **Minnes** uttalelsene fra de fire tidligere arktiske parlamentariske konferanser som ble holdt i perioden 1993-2000,
2. **Er overbevist om** at disse konferansene, og uttalelsene fra dem som det var felles enighet om, tjener et meget nyttig formål ved at de setter fokus på delte eller felles arktiske spørsmål blant sirkumpolære nasjoner og parlamenter, og at de bidrar til å identifisere praktiske områder som nasjonale regjeringer kan ta fatt i, som vil være til nytte ikke bare for de enkelte land, men også for internasjonalt samarbeid og for de arktiske områdene selv;

B. Noterer

3. den vellykkede avslutningen på Stockholm-konvensjonen om vedvarende organiske miljøfarlige stoffer (POPs);
4. innlemmelsen av arktiske spørsmål i forberedelsene til Verdenstoppmøtet om bærekraftig utvikling, og anerkjennelsen av den rolle parlamentarikerne spiller i de foreløpige uttalelser for dette møtet av De forente nasjoner;
5. den internasjonale vitenskapelige drivkraft og støtte for politikken til prosjektet om utredning av konsekvenser av klimaendringer for naturmiljøet i Arktis og fremgangen i dets pågående forskning som bekrefter den verdensomspennende viktighet av bedre kunnskap om arktiske klimaprosesser og -endringer og konsekvensene av disse;
6. den vellykte lansering av Universitetet i Arktis, med aktivt engasjement av flere nordiske land, og med et viktig fokus på deltakelse fra den nordiske urbefolkning;
7. den løpende utvikling og gjennomgang av strukturene og aktivitetene til Arktisk Råd, spesielt arbeidet med å styrke økonomisk støtte og ansvar, Arktisk Råds økende suksess i å ta opp arktiske spørsmål i internasjonale saker, vektleggingen på forbedret kapasitet i forskjellige arktiske regioner når det gjelder å ta politiske beslutninger og gjennomføre bærekraftige sosiale og økonomiske programmer, som f.eks. økt

internasjonalt samarbeid angående barn, og nettverk-programmet som binder sammen organisasjoner som er aktive i ungdomspolitik i det sirkumpolære nord;

8. Konferansen om likestilling og kvinner i Arktis, som ble holdt i august 2002 til støtte for arbeidet med å styrke Arktisk Råds arbeid med likestillingsspørsmål, spesielt i forhold til situasjonen til kvinner i urbefolkningen;
9. behovet for internasjonalt samarbeid i utviklingen av bærekraftige transportsystemer i de arktiske områder, med tilknyttet infrastruktur, inkludert den nordlige sjøveien, spørsmål forbundet med bruk og forvaltning av sjøveien i det arktiske Nord-Amerika, og arbeidet med å bedre luftfarten i de arktiske områder og globale forbindelser.

C. Tar hensyn til

10. Barrow-erklæringen i Arktisk Råd, vedtatt i oktober 2000;
11. det pågående arbeid i Arktisk Råd og dets arbeidsgrupper og programmer, Overvåking av det arktiske miljø (AMAP), Bevaring av arktisk fauna og flora (CAFF), Beskyttelse av det marine miljø (PAME), Beredskap mot akutt forurensning (EPPR), Arbeidsgruppen for bærekraftig utvikling (SDWG), og Arktisk Råds handlingsplan mot forutrensning (ACAP) for å utvikle og gjennomføre tiltak for å hindre forurensning, bevare biomangfoldet og sikre bærekraftig bruk av levende ressurser;
12. Kommunikéet fra Barents Euro-Arktiske Råd som ble offentliggjort i mars 2001;
13. ti-års markeringen av Den arktiske miljøvernstrategien i juni 2001 som fremhevet de tiltak som er gjort for å kontrollere eller redusere forurensningen i de arktiske områder, og behovet for øyeblikkelig og resolutt forpliktelse til handling når det gjelder saker som klimaendring og bærekraftig bruk av naturressurser, og spesielt den tvingende nødvendigheten av internasjonalt samarbeid i utarbeidelsen av et arktisk budskap til verdenstoppmøtet om bærekraftig utvikling i Johannesburg i 2002;
14. handlingsplanen for Den nordlige dimensjon i det eksterne og grenseoverskridende eller regionale utviklingssamarbeid i Den Europeiske Union inkludert ND miljøfellesskap og den nordlige dimensjon, utgivelsen av en nordlig dimensjon av Canadas utenrikspolitikk og gjennomføring av det amerikanske Nord-Europa-initiativ.
15. den kontinuerlige koordineringen og effektiviteten av nasjonale og internasjonale vitenskapelige aktiviteter i det sirkumpolære Arktis, med økende vekt på miljøvern og sosial og økonomisk utvikling, som vist gjennom opprettelsen av Det nordlige forskningsforum og gjennom det vellykkede resultatet av de årlige "toppmøte-ukene om arktisk vitenskap" arrangert av Den internasjonale komité for arktisk vitenskap, hvor mange internasjonale arktiske vitenskapelige aktiviteter er representert og utveksler forskningsformål og informasjon;
16. det multinasjonale prosjekt "Oversikt over levekår i Arktis" (SLICA); og den økende oppmerksom som gis i mange arktiske land til sosiale forhold og helsespørsmål, spesielt blant ursamfunn og i små samfunn;

17. utviklingen mot utarbeidelsen av en rapport om menneskelig utvikling i Arktis, foretatt i samarbeid med Arktisk Råd, UNDP og nasjonale og internasjonale byråer.

D. Vil arbeide samvittighetsfullt, individuelt og i samarbeid med våre medparlamentarikere, gjennom våre respektive nasjonale regjeringsstrukturer og internasjonale aktiviteter for å

18. spille en aktiv rolle i utviklingen av aktiviteter som fremmer sirkumpolært samarbeid og skaper kompatibilitet mellom nasjonal og internasjonal politikk i forhold til de arktiske regioner;
19. nøye overveie, med åpen parlamentarisk diskusjon og inndata fra internasjonale urorganisasjoner og folkevalgte organer, forslag til styrking av regionalt engasjement i Arktisk Råd ved å skape et effektivt forbund mellom Rådet og Nordlig Forum mens Rådet samtidig bevarer sin rolle som et sirkumpolært organ på høyt inter-regjerings nivå;
20. ta imot invitasjonen til Den arktiske parlamentariske konferanse om å delta som observatør, og sikre at det er tilstrekkelig og viktig oppfølging i parlamentene i de arktiske land, av konsekvensene for de arktiske områder og befolkning av konklusjonene, anbefalingene og avtalene fra toppmøtet i Johannesburg;
21. gjennom parlamentene, be om fremdriftsrapporter om multi-nasjonal forskning på konsekvensene av klimaendringer for naturmiljøet i Arktis, og få i gang diskusjoner i parlamentene om konsekvensene for Arktis og for nasjonal og internasjonal politikk og handling av den økende kunnskap om arktisk klimaendring;

E. Anmoder regjeringene i den arktiske region og institusjonene i Den Europeiske Union om å

22. sikre at et sterkt arktisk budskap som anerkjenner urbefolkningens spesielle situasjon, tas med i de nasjonale innleggene fra arktiske nasjoner på Verdenstoppmøtet om bærekraftig utvikling;
23. styrke og klargjøre nasjonal politikk og gjennomføringen av denne i de arktiske områder, med full deltakelse av den arktiske urbefolkning og alle beboere i nordområdene og med vekt på miljømessig bærekraft, bedret energieffektivitet og bruk av fornybar energi, bevaring av biomangfoldet, fornuftig bruk av ressurser og langsiktig sosial og økonomisk utvikling, med støtte i sterk tverrfaglig vitenskap og grunnleggende forskning;
24. vedta en ny handlingsplan for perioden 2004-2006 for EUs nordlige dimensjon-politikk og vurdere måter å styrke samhandling mellom Arktisk Råd og EU-kommisjonen, idet det tas hensyn til resultatet av Ministerkonferansen om den nordlige dimensjon og det arktiske vindu, som skal holdes på Grønland i august 2002;

25. støtte og styrke arbeidet for å gjøre Arktisk Råd til et sterkt internasjonalt organ, med sin egen basisinntekt og -budsjett, med internasjonalt samt nødvendig nasjonalt ansvar, mens det samtidig opprettholder sitt vesentlige særpreg, bl.a. fast deltakelse av internasjonale urorganisasjoner og folkevalgte organer;
26. pålegge Arktisk Råd å utarbeide en rapport om menneskelig utvikling i Arktis og fremlegge en fremdriftsrapport på den neste parlamentariske konferanse i 2004;
27. pålegge Arktisk Råd å utvikle en plan eller et program for å oppnå bærekraftige transportsystemer i det sirkumpolære Arktis, med hensiktsmessig infrastruktur, inkludert nødvendige strukturer for informasjonsteknologi;
28. lette fortsatt samarbeid mellom Arktisk Råd og Barents Euro-Arktiske Råd, spesielt med hensyn til de felles eller samvirkende aktiviteter i forbindelse med:
 - * støtte til Universitetet i Arktis, spesielt dets utvekslings- og mobilitetsprogrammer;
 - * samarbeid om forvaltningspolitikken m.h.t. fiske og levende ressurser;
 - * gjennomføring av samarbeidsprogrammer i forhold til barn og ungdom;
 - * oppfølging av resultatet av konferansen i august 2002 om likestilling som ble holdt i Saariselkä, Inari, Finland;
29. foreta periodisk gjennomgang av mandatene, arbeidet og effektiviteten til både Arktisk Råd og Barents Euro-Arktiske Råd, med diskusjon i parlamentene angående deres støtte, og en vurdering av hvordan de bidrar til å utvikle i de arktiske strøk en økt evne til å foreta og ha innflytelse over politiske, sosiale og økonomiske beslutninger og å gjennomføre de etterfølgende programmer;

F. Identifiserer og foreslår tiltak som Den faste komité av parlamentarikere for den arktiske region skal ta i følgende prioriterte område i perioden 2002-2004;

30. oppmuntre og støtte Arktisk Råd i utarbeidelsen av en rapport om menneskelig utvikling i Arktis;
31. utvikle, i samarbeid med Arktisk Råd, Den Europeiske Union og andre internasjonale organer, et program eller plan for informasjonsteknologi som egner seg for de arktiske områder, som også dekker behovene til ursamfunn, med støtte i rapporten "IT og Arktis" som ble fremlagt for den femte konferansen, og spesielt dens fem målsetninger:
 - * IT må være et verktøy tilgjengelig for alle som bor i arktiske strøk,
 - * IT må øke mulighetene for å starte og investere i kunnskap-intensive bedrifter i Arktis
 - * IT skal bidra til å gjøre Arktis til en region med utdanning på høyt nivå,
 - * IT skal brukes til å forbedre de sosiale tjenester i Arktis,
 - * IT skal bidra til å styrke deltakelse, gjennomsiktighet og tilgang, og den arktiske identitet;

32. ta hensyn til den stadig mer nøyaktige informasjon og sannsynlige prognose over klimaendringer i den arktiske region. Disse spørsmål skal omfatte de miljømessige, økonomiske og sikkerhetsmessige aspekter ved økende maritim transport i Arktis, som en følge av ny utforskning og planer for utvikling av ikke-fornybare ressurser og muligheten for transport av farlig gods gjennom arktiske områder;
33. avklare de felles og regionale sosiale, økonomiske og politiske spørsmål forbundet med forvaltningen av fiske og andre fornybare ressurser i Arktis og subpolare strøk, og arbeide mot en praktisk felles tilnærming, basert på tidligere arbeid av nasjonale og FN-organer;
34. undersøke nøye konklusjonene og anbefalingene fra FNs verdenstoppmøte om en bærekraftig utvikling når det gjelder det det anser som konsekvensene og mulighetene for den arktiske region, og forberede til neste parlamentariske konferanse et forslag til en arbeidsplan for Den faste komité av parlamentarikere og den parlamentariske konferanse, slik at den arktiske region og dens befolkning kan dra nytte av de verdensomspennende diskusjoner og FNs anbefalinger, og planen skal også bidra med arktisk kunnskap og erfaring til internasjonal fremgang mot en bærekraftig utvikling;

G. Konferansen foreslår videre at

35. i overensstemmelse med dens rolle som observatør i Arktisk Råd og i erkjennelse av den mulighet og det ansvar den har til å utveksle informasjon mellom folkevalgte representanter og å rapportere til de respektive parlamenter, skal Parlamentarikerkomitéen holde øye med utviklingen relatert til forskjellige emner omtalt i denne uttalelse. Den vil spesielt søke muligheter for å fremme de prioriteringer som er nevnt i avsnittene E og F ovenfor, og rapportere til den sjette konferansen angående de tiltak som er tatt og resultatene av disse. For å hjelpe ovennevnte prosess skal Parlamentarikerkomitéen undersøke muligheten av å opprette et elektronisk diskusjonsforum for å lette den utveksling som pågår blant arktiske parlamentarikere.

H. I tillegg erkjenner konferansen

36. interessen blant og tilstedeværelsen av parlamentariske observatører og representanter fra regjeringer og ikke-statlige institusjoner på denne konferansen, og anerkjenner deres viktige rolle i å videreføre budskapetene og støtte de tiltak som er diskutert her;

- I. **Videre** ønsker konferansen velkommen og aksepterer den vennlige invitasjonen fra Danmark/Grønland om å være vertskap på den sjette konferanse i 2004.

